

Gedeputeerde Staten

De voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland
 t.a.v. de statengriffier

onderwerp	kenmerk	behandeld door	verzonden
Rolopvatting provincie in de zorg in relatie tot leefbaarheid	20013147 		

Middelburg, 21 april 2020

Geachte voorzitter,

Bij de begrotingsbehandeling in PS van 15 november jl. kwam de rol van de provincie aan de orde op het terrein van de gezondheidszorg, dit naar aanleiding van een vraag over de Zeeuwse Coalitie: een samenwerkingsverband tussen de diverse partijen in de Zeeuwse zorg. Enige tijd geleden werden ook artikel 44-vragen gesteld over de rolopvatting van ons college op dit terrein. Tijdens de voorjaarsconferentie is de provinciale rolopvatting aangaande de gezondheidszorg in Zeeland eveneens ter sprake geweest. Om die reden lijkt het goed onze rol in de zorg te duiden en te omschrijven welke toegevoegde waarde de Provincie kan vervullen op het dossier gezondheidszorg.

Voorgeschiedenis

Begin maart 2019 werd met het oog op de komende verkiezingen voor PS een brief ontvangen –gericht aan de toekomstig informateur- van vier zorginstellingen: ADRZ, ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen, Emergis, en SVRZ (Bijlage I). Daarin werd een oproep gedaan om zorg als belangrijk domein van leefbaarheid hoog op de agenda te plaatsen en met partijen te werken aan een toekomstbestendige zorginfrastructuur.

Coalitieakkoord 2019-2023

In maart 2019 werden de verkiezingen voor Provinciale Staten gehouden. Dit leidde vervolgens tot coalitiebesprekingen en de vorming van een nieuw college van GS. Het coalitieakkoord vermeldt met betrekking tot inzet in de toekomst op het zorgdossier het volgende:

“Gezondheidszorg

De gezondheidszorg in Zeeland staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Voldoende en toegankelijke (acute) zorg is een basisvoorwaarde voor de leefbaarheid en daarmee ook voor het vestigingsklimaat van Zeeland. Het is van belang dat zorgaanbieders, verzekeraar(s) en gemeenten in gesprek blijven over de toekomst van de zorgvoorzieningen en de handen ineen slaan.

Als Provincie kunnen we een ondersteunende, en desgevraagd verbindende rol spelen en faciliteren we samenwerking waar mogelijk, bijvoorbeeld bij samenwerkingsinitiatieven in het sociaal en zorgdomein. Bij de vraagstukken rond de arbeidsmarkt en de huisvesting van arbeidsmigranten besteden we speciale aandacht aan de zorgsector. Op dit soort manieren zoeken we naar ondersteuning van de sector via de instrumenten die voortvloeien uit onze kerntaken.”

Kort overzicht achterliggende periode

Zorgverzekeraar CZ haakte als regisseur aan op de brief die de vier instellingen hadden gestuurd en aldus werd -samen met de Raden van Bestuur van deze instellingen- de Zeeuwse Coalitie gevormd. Op 1 juli vond een bestuurlijk overleg met de Raden van Bestuur van deze zorginstellingen plaats. Vier thema's werden daarna door de ZC benoemd die aandacht moesten krijgen: EHealth, arbeidsmarktproblematiek, acute zorg buiten kantooruren en het beperken van het aantal vergadertafels. Najaar 2019 traden gemeenten tot dit samenwerkingsverband toe, huisartsen volgden en in oktober 2019

werd het lid van ons college, de heer Van der Maas ook daarvoor uitgenodigd. Sindsdien zijn we ook ambtelijk aangesloten bij de Kerngroep onder de Zeeuwse Coalitie. Daarnaast hebben wij op 8 oktober 2019 aandacht gevraagd bij de Commissie toekomst zorg thuiswonende ouderen voor de specifieke demo- en geografie van Zeeland. Deze aandacht leidde er toe dat gedeputeerde Van der Maas begin februari jl. werd gevraagd om, vanuit een regio die vooral geconfronteerd wordt met verandering in de bevolkingsontwikkeling, zijn visie te geven op de eerste versie van het rapport “Oud en Zelfstandig in 2030” ten overstaan van deze commissie. In januari jl. zijn een tweetal werkbezoeken afgelegd aan zorginstellingen, te weten ADRZ en Emergis. Voor komende periode stonden er nog een drietal gepland, maar deze zijn voorlopig helaas uit beeld vanwege de corona. Dezerzijds zijn onlangs door de voorzitter van ons college en de portefeuillehouder twee meelevende bezoeken gebracht aan zowel ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen en het ADRZ, met als doel zowel artsen als personeel een hart onder de riem te steken in het kader van de opvang en behandeling van Coronapatiënten. Ook vanaf deze plaats willen wij nogmaals onze grote waardering uitspreken voor al de mensen die zich dagelijks continue inzetten voor de zorg in het kader van de opvang en behandeling van deze patiëntencategorie.

Daarnaast hebben uiteraard reguliere activiteiten plaatsgevonden zoals incidentele subsidieverlening voor het innovatieproject “Empowercare”, subsidietoekenning voor de programmamanager Zeeuwse Coalitie, incidentele gesprekken met individuele zorginstellingen en aanverwante partijen, waaronder Zorgbelang Brabant-Zeeland, CZW etc.

Rol en positionering Provincie

We voelen ons als provinciale overheid al jaren maatschappelijk verantwoordelijk voor de leefbaarheid van de inwoners van Zeeland. Een adequate zorginfrastructuur maakt daar een essentieel onderdeel van uit. In lijn met het collegeprogramma- voelen we ons dan ook geroepen om mee te denken en mee te helpen met het zoeken naar oplossingen voor knelpunten waar de zorg nu en in de toekomst in Zeeland mee te maken heeft of krijgt. Zoals bekend hebben we geen wettelijke taken als het om de zorg gaat.

Belang zorgvoorzieningen

Een goede gezondheid wordt maatschappelijk als een groot goed beschouwd. Als daar iets aan mankeert of deze minder wordt, wordt snel een beroep op de zorg gedaan. Ook in de huidige tijd van crisis blijkt eens te meer hoe belangrijk het is dat de zorginfrastructuur kwantitatief en kwalitatief op orde is. De Coronacrisis legt een zware claim op het zorgdomein. Het is mogelijk dat er ten gevolge van de Coronacrisis nieuwe ontwikkelingen ontstaan waar nu nog geen zicht op is. De intentie is om adaptief met deze ontwikkelingen om te gaan. De eventuele publieke herwaardering van het zorgdomein wordt in het traject Brede Welvaart meegenomen.

Aanwezigheid van zorgvoorzieningen is daarom essentieel. Niet alleen wanneer Zeeuwse inwoners daar op aangewezen zijn, maar ook voor b.v. toeristen is aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardige curatieve zorgvoorzieningen soms een vereiste om in Zeeland te recreëren of vakantie door te brengen. Datzelfde geldt voor bedrijven om zich in Zeeland te vestigen. Wanneer geen zorgvoorzieningen beschikbaar zijn, is het minder of zelfs helemaal niet aantrekkelijk om een bedrijf in zo'n omgeving te starten.

Zorgvoorzieningen dragen op die wijze bij aan instandhouding van een woon- en leefklimaat. Kortom: aanwezigheid daarvan is een essentiële randvoorwaarde om te wonen, te werken en te leven, te recreëren en te investeren.

Inzet Provincie komende periode

Onze betrokkenheid wordt vorm gegeven door partijen te faciliteren, overleg te initiëren en als pleitbezorger te fungeren bij de landelijke overheid, c.q. adviesorganen. Dat verklaart ook deelname aan en inzet voor de Zeeuwse Coalitie, het financieel bijdragen aan de totstandkoming van innovatieve initiatieven, al dan niet door middel van cofinanciering van Europese projecten. Zo'n rol op afstand biedt daarnaast de mogelijkheid om andere partijen b.v. een landelijke instantie te benaderen en om als 'samenroeper' voor een overleg te kunnen fungeren.

Terugkomend op de brief van de zorginstellingen van maart 2019 zijn we sinds oktober jl. nauwer aangesloten bij de Zeeuwse Coalitie. Van de 4 hiervoor genoemde thema's is de problematiek rond de arbeidsmarkt belegd bij Viazorg; innovatie met eHealth/digitalisering krijgt aandacht via de werkgroep digitalisering die onder de ZC hangt, terwijl daarnaast de Kenniskring eHealth functioneert waarin een groot aantal Zeeuwse zorginstellingen participeert. Voor de acute zorg buiten kantooruren is eveneens een werkgroep ingericht.

Bovendien, en niet als laatste, is er de bemoeienis met de zorgsector vanuit onze eigen kerntaken. Deze inspanningen hebben doorgaans een bovenlokaal karakter. Te denken is bijvoorbeeld aan de inzet die gepleegd wordt vanuit de arbeidsmarkt (aantrekken zorgpersoneel/subsidiëring vakantiedokter), mobiliteit (bereikbaarheid van zorgvoorzieningen) en wonen (aandacht voor –voldoende- zorgwoningen). Lobby en pleitbezorging namens de regio bij landelijke instanties –b.v. zoals bij de Commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen- is eveneens een aspect dat in deze context geduid kan worden. De belangen van Zeeland waar het gaat om de toekomst van de Zeeuwse zorg met haar specifieke problematiek van vergrijzing en vergrijzing van het personeelsbestand zijn het meer dan waard om -zo de gelegenheid zich voordoet- op landelijk niveau voor het voetlicht gebracht te worden. In lijn met hetgeen nu gedaan wordt, wordt voorgesteld komende drie jaar onze inzet concreet te vertalen door:

- Zowel bestuurlijk (als lid) als ambtelijk bijdragen binnen de structuur van de Zeeuwse Coalitie, teneinde via deze krachtenbundeling een toekomstige zorgagenda te realiseren;
- Natuurlijke verbindingen met andere overlegstructuren zoals het Navigatieteam Leefbaarheid, Economic Board Zeeland, het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO), de Academische Werkplaats Ouderenzorg (AWOZ) te onderhouden en te benutten;
- Bij deze netwerken inzet te leveren van provinciale middelen en menskracht, zowel bestuurlijk als ambtelijk;
- Bij te dragen aan vraagstukken die gerelateerd zijn aan de zorg (arbeidsmarkt, wonen en mobiliteit) vanuit de provinciale kerntaken;
- Vergroten van draagvlak binnen de Zeeuwse bestuurlijke verhoudingen voor Zeeuwse oplossingen binnen de zorg;
- Belangenbehartiging/lobby van de Zeeuwse zorg op landelijk niveau c.q. bij de Rijksoverheid, met name voor zaken die voorwaardenscheppend zijn voor de zorgsector.

We stellen u voor deze brief te agenderen in één van de eerstvolgende vergaderingen van de commissie Economie.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen: 1.

11 maart 2019

Zeeuwse zorg roept Provincie op om serieus mee te werken aan leefbaarheid van Zeeland

De Provinciale Statenverkiezingen staan voor de deur. Een belangrijk moment om de Zeeuwse agenda voor de komende jaren te bepalen. Het thema zorg verdient veel aandacht. ADRZ, Emergis, SVRZ en ZorgSaam, de grootste zorgaanbieders van Zeeland, zetten zich hier graag voor in. De leefbaarheid en economie van de provincie zijn in hoge mate afhankelijk van goede zorg. Wie wil er in Zeeland wonen, werken, investeren of recreëren als er geen goede gezondheidszorg is?

Wij roepen de Provincie op om de zorg, als belangrijk domein van de leefbaarheid, in de komende bestuursperiode hoog op de agenda te zetten en met ons aan een toekomstbestendige Zeeuwse zorginfrastructuur te werken.

Als gevolg van vergrijzing en toenemende levensverwachting neemt de zorgvraag toe, in aantal en complexiteit. Dat kan een probleem worden in het dunbevolkte, uitgestrekte Zeeland. Blijven er genoeg zorgverleners over voor de zorgvragers; hoeveel tijd gaat er verloren om in hun buurt te komen? Kijk naar het tekort aan huisartsen dat al speelt. Denk ook aan de zorgkloof; 1/5 van de mensen is goed voor 4/5 van de zorgkosten en die intensieve zorgvragers wonen vooral in krimpgebieden, zoals bijvoorbeeld Zeeland. Het landelijk zorgbeleid houdt maar beperkt rekening met de bevolkingsdichtheid en complexiteit hier. Er is bovendien een duidelijke verandering van zorgvraag: steeds meer chronisch zieke patiënten die steeds meer zelf doen, eigen regie willen en zorg dichtbij huis. Die behoefte vereist dat het aanbod radicaal verandert. Niet alleen in de zorg maar ook bij de 'voorzorg'. Andere partners komen daardoor in beeld: gemeenten en zorgcoöperaties bijvoorbeeld. Het behoud van zorg, leefbaarheid, toegankelijkheid en solidariteit wordt zo steeds meer een brede maatschappelijke opdracht. Niet de zorgconsumptie maar het leveren van een bijdrage aan de zelfregie van inwoners als het gaat om gezondheid en het zelfstandig blijven wonen is de toekomstige uitdaging van alle zorgaanbieders, de gemeenten en de Provincie.

Laten we gezamenlijk een toekomstbestendige Zeeuwse zorginfrastructuur maken, het is dringend. Er zijn slimme Zeeuwse oplossingen nodig. Wij vragen waar het kan met een Zeeuwse bril mee te kijken naar die oplossingen. Met inzet, ambitie én politieke ondersteuning kunnen de juiste aanpassingen in de huidige zorg- en wooninfrastructuur worden aangebracht. Voor de arbeidsproblematiek zal samenwerking met de scholen binnen en buiten Zeeland noodzakelijk zijn en ook andere grote werkgevers dienen betrokken te worden.

Voorbeelden uit de rest van Nederland laten zien dat toekomstbestendige zorg alleen samen met onder andere woningcoöperaties, gemeenten en Provincie kan worden gerealiseerd. Die visie kunnen we delen in Zeeland, hierin zal niet concurrentie maar samenwerking en netwerkvorming leidend zijn. Wij zullen daarvoor verantwoordelijkheid nemen. Met de vele “kleine” gemeenten in Zeeland is het noodzakelijk dat de gemeenten zich verenigen. Kennis, geld en organisatievermogen zijn randvoorwaarden voor succes en daarbij is samenwerking noodzakelijk. Inbreng vanuit de Provincie is hierbij van belang.

Vooruitlopend op de periode na de verkiezingen dragen we al enige punten aan die een plek moeten krijgen in de regionale visie.

1. Samen met gemeenten opstellen van kaders voor spreiding en concentratie van voorzieningen.
2. Samenhang in diverse arbeidsmarkttrajecten om mensen van buiten naar Zeeland te trekken en de jeugd in Zeeland te houden.
3. Innovatie in de provincie moet worden aangejaagd en gefaciliteerd, denk hierbij aan e-health en digitalisering; arbeidsbesparend en kwaliteit verhogend.

Houdbare zorg maken we samen! Wij gaan de uitdaging graag met de Provincie aan om de continuïteit van zorg en leefbaarheid in Zeeland te behouden!

ADRZ

Emergis

SVRZ

ZorgSaam